

Вистинското лице на заканата! Тероризам, екстремизам, исламизам?

Крајно време е Западните сојузници да дејствуваат не само против тероризмот, туку исто така, против навидум едноставната закана верскиот екстремизам, денес представен преку исламизмот.

Терористичкиот напад за време на новогодишната ноќ во Истанбул во кој загинаа 39 лица од кој 16 странци, е уште еден потсетник колку е опасен овој заеднички непријател. Исламистичкиот екстремизам, или како што го нарекуваат радикален ислам - ги надмина земјотресите, болестите и гладот и прерасна во закана број еден на 21 век.

Западните сојузници се обземени од победите во битките против Исламската држава во Сирија и Ирак. Но, мрежата на исламистичките екстремисти е распросранета ширум светот, во најдалечните држави, длабоко вклинета во современите демократии.

Исламизмот произлегува од радикалното толкување на исламот. Дури и меѓу исламистичките екстремисти, постојат толкувачки разлики кои произлегуваат од различни секти или доктрини. Важно е да се напомене дека огромен број на муслимани не се подчинети на радикалното толкување на исламот и се против идеологијата на исламистичките екстремисти.

Кон крајот на 19 век, започнаа модерните исламистички преродбенички движења. Започнало масовно проповедање од страна на исламските верски водачи, кое било подтикнато од забележаната слабост на муслиманскиот свет во однос на Британската империја, како и подемот на секуларизмот кој се должел од зголеменото влијание на западните вредности во муслиманските земји. Верските водачи проповедаа исламски текстови кои целеле на пан-исламско единство и воспоставување на исламските држави врз основа на шеријатскиот закон.

Исламистичкиот екстремизам е управуван преку толкувањето на исламот, или верувањето дека исламскиот закон - шеријатот, е еден сеопфатен верско-политички систем. Исламистичките екстремисти го сметаат како единствена легитимна форма на владеење, притоа отфрлајќи ги демократските вредности и човековите права.

Така, крајната цел е соединување на „џамијата и државата“ под шеријатскиот закон. Оние кои го прокламираат таквиот пристап се нарекуваат исламисти. Нивната идеологија се нарекува исламизам, или политички ислам. Поврзани термини за исламистичкиот екстремизам се радикалниот ислам и исламската супремација.

Исламистите веруваат дека тие се должни да ја воспостават оваа форма на владеење на териториите со муслиманско мнозинско население, во државите и на крајот, во целиот свет. Според размислувањата и толкувањата на исламистите, тие промовираат правда и слобода преку воведување на шеријатот.

Во некои случаи, исламистите дури и го опишуваат шеријатот како „супериорна форма на демократија“. Исламистите имаат зацртани политички цели, за кои веруваат дека ќе го отворат патот за глобална имплементација на шеријатот. Една од овие цели е отстранување на не-муслимански воени сили од муслиманските земји и падот на непријателските режими.

Делувањето на милитантните исламисти вклучува примена на тероризам, непочитување на човековите права, унапредување на шеријатот во државите кои се водени од него, нетрпеливост кон не-муслиманите и муслиманите неисомисленици и генерално непријателство кон Западните сојузници, а особено кон западните демократии.

Денес милитантниот исламизам е примарен проблем кој ги загрозува националната безбедност и човековите права во современите демократски држави. Тој е првиот и основен мотиватор за терористички акти ширум светот. Како што милитантните исламисти се здобиваат со моќ и владеење, преку кршењето на човековите права вклучувајќи ги угнетувањето на жените и верските малцинства, водење на секташката војна, нетолеранцијата својствена на шеријатскиот закон доаѓа до израз.

Не сите исламистички организации вршат насилни акти. Исламистите ги остваруваат своите цели со користење на ненасилни тактики, како што се активизам, развој на меѓуверски коалиции со избрани доверливи немуслиманци, прибирање финансиски средства, градење на политичко влијание за ширење на идеологијата. Овие екстремисти ја следат доктрината наречена градуализам – постепено, постапно остварување на политиката по пат на реформи. Најпопуларна исламистичка организација е „Муслиманското братство“, меѓународна организација која верува во водење џихад преку различни средства со цел да се воспостави владеење на шеријатот во светот. Еден од начините на воспоставување на шеријатот е преку постојан процесот на „културолошки и цивилизациски“ џихад, кој се спроведува според стратегијата на градуализмот.

Од друга страна, пак, постојат милитантни исламистички организации кои се служат со насилство и тероризам со цел да го вкоренат стравот помеѓу населението и да добијат политичка моќ за полесно да ги остварат нивните цели. Меѓутоа, често пати, групи кои се следбеници на доктрината на градуализмот ја даваат својата поддршка на другите милитантни исламистички групи кои се вклучени во тероризам и финансирање на тероризам.

Едно од тврдењата е дека исламизмот се раѓа поради одредени политички и општествени неправди, испровоциран од неправдите извршени од страна на Западните влади и нивните армии во традиционалните муслимански земји. Според ова тврдење, очигледно е дека треба преку промена на надворешната политика да се направат одредени политички отстапки, онаму каде што постојат одредени

спорови, да се овозможи подобрување на управувањето со муслиманските земји и дијалог.

Од друга страна пак, се смета дека овие таканаречени „неправди“, се производ на исламистичките лидери и представуваат изговор за да се оправда антагонизмот кон Западните сојузници, а единствена опција за спротивставување на милитантниот исламизам е само преку поткопување на самата идеологија. Реформистички настроените муслимански лидери кои ја поддржуваат интерпретација на исламот која е „компатибилна“ и „поповолна“ за современите западни демократии, се од клучно значење за борбата против исламистичките екстремисти.

Постојат многу исламистички политички партии (на пример „Партијата на слободата и правдата“ во Египет) и терористички групи (на пример „Хамас“), кои припаѓаат на „Муслиманското братство“. Всушност, голем дел од сунитските терористички групи вклучувајќи ја ги „Ал Каеда“, египетската и палестинската „Исламски џихад“, „Хамас“ - произлегуваат од „Муслиманското братство“.

Исламизмот се шири систематски, по препознатлива инфраструктура. Оваа инфраструктура опфаќа поддршка од држави - влади, верски објекти, училишта, медиуми - вклучувајќи го и интернетот, социјалните служби и невладините организации.

Американскиот стејт департмент, до 2016 година, назначи три државни спонзори на тероризмот: Иран, Сирија и Судан. Иранската влада се смета за најголемиот спонзор на тероризмот во светот. Тоа се темели на документиран докази дека Иран ги поддржува терористички групи како „Хезболах“, „Ал Каеда“, „Талибанците“, „Хамас“, палестинската „Исламски џихад“ и „Народниот фронт за ослободување на Палестина“. Сииската влада го поддржува „Хезболах“ и е главен сојузник на Иран. Суданската влада исто така соработува со Иран и е познат поддржувач на „Хамас“, „Хезболах“ и филијали на „Ал Каеда“.

Во Западните држави, исламистичките групи и нивните поддржувачи ја шират нивната идеологија (и во некои случаи директно го спонзорираат тероризмот) со користење на мрежата на нивните афилирани групи, ќелии и индивидуалци. Класичен пример е „Фондацијата Алави“ во Њујорк и формирањето на разни политички организации поддржани од „Муслиманското братство“ и иранската влада.

Непријателите на исламистичките екстремисти, без исклучок се сите оние кои се против владеењето на шеријатот и се против исламистичката милитантна идеологија и нејзината агенда. Муслиманите кои ги поддржуваат реформите во верските практикувања, Западната демократија, современоста, човековите права, и одвојување на влијанието на верските лидери од државата, се противниците на исламистичкиот милитантен екстремизам.

Во муслиманскиот свет поддршка за исламистичката идеологија е голема. Во 2006 година, „Хамас“ победи на изборите во Газа, во 2011 година партијата

„Исламистичка Енхада“ победи на изборите во Тунис – земјата од каде што почна Арапската пролет, во 2012 година на изборите во Египет победи „Муслиманското братство“.

Во 2014 година, исламистичката милитантна организација „Исламската држава“ – ИД, извршила 7 терористички напади (6 мртви и 12 повредени). Во 2015 година, ИД извршила 23 терористички напади (1,020 мртви и преку 2,171 повредени). 2016 е најактивна година за ИД, со 36 извршени терористички напади во кој беа убиени 1,455 лица, а беа повредени повеќе од 3,505.

Во текот на Декември 2016 година ИД ги предупреди муслиманите да не ја прославуваат Новата Година. Еден час во новата 2017 година, во ноќен клуб на Босфор во Истанбул, ИД ја продолжи својата крвава традиција – во терористички напад беа убиени 39 лица.

ИД наводно се повлекува во однос на територијата, меѓутоа нејзината идеја, идеал, милитантна исламистичка идеологија, продолжува да се размножува во умовите и срцата насекаде ширум светот, терористички еквивалент на вирус за кој не постои вакцина.

Во 2017 година европскиот континент ќе живеат под зголемена закана од тероризам, а се очекуваат се почести и посмртоносни напади. По нападот со камион во Берлин, ИД предупреди дека 2017 ќе биде една од најсмртоносните година за европските граѓани.

Експертите за борба против тероризмот од ЕУ предупредуваат дека државите мора да бидат внимателни, бидејќи заканата од ИД и странските борци, најверојатно, ќе трае и во наредните години. Повратниците од боиштата се обучени за употреба на експлозиви и огнено оружје. Тие се индоктринирани, да делуваат како притаени „осамени“ индивидуалци. Во моментот Европа е подложна на нагорен тренд во обемот, динамиката и влијанието на терористичките напади. Западните влади, ја делат одговорноста за овие трендови на радикализација, кои ги обликуваат милитантните движења во иднина. И конечно, терористите во Париз, Брисел, Истанбул можеме да ги опишеме како милитантни исламисти, но религијата не секогаш е нивниот примарен мотиватор. Повеќето од борците на ИД и Ал Каеда родени во Европа, зборуваат за политика и социјални прашања како мотиватори, а не за верата. Исламот не е религија што ги радикализира, туку тие ја радикализираат религијата.